Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 132 (7873). ● 14 июль, 1982 йил ◆ ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ЮК КЕМАСИ ТУТАШТИРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

1982 йил 12 июль Москва вақти билан соат 15 дан 41 минут ўтганда «Прогресс-14» автомат юк кемаси киши бошқарадиган «Салют-7» — «Союз Т-5» орбитал комплекси билан туташтирилди.

Космик аппаратларнинг бир-бирларини ўзаро излаши, яқинлашиши, ёндошиши ва туташишн учишни бошқариш марказидан берилган командаларга мувофиқ ҳамда бортавий автоматика ёрдамида бажарилди. Ёндошиш ва туташиш жараёнларини орбитал илмий-тадқиқот комплексининг экипажи — космонавтлар Березовой ва Лебедев контроль қилиб турдилар. Юк кемаси станцияга унинг агрегат бўлмаси томонидан туташтирилди.

«Прогресс-14» кемаси орбитага станциянинг бирлашган мотор установкаси учун ёқилғи, ускуналар, аппаратлар, илмий-тадқиқотлар олиб бориш ва экипажнинг ҳаёт фаолиятини таъминлашда ишлатиладиган материаллар, шунингдек почта элтди.

Экипажнинг докладлари ва телеметрик информация маълумотларига кўра, «Салют-7» — «Союз Т-5» — «Прогресс-14» илмий-тадқиқот комплекси ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Космонавтлар Анатолий Березовой билан Валентин Лебедев ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар.

СССР 60 ЮБИЛЕЙ ЙИЛИГА — ЗАРБДОР СУРЪАТ

ШОНЛИ САНАГА

Пойтахтимизнинг барча саноат корхоналари коллективларида «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остида ўтказилаётган социалистик мусобақа тобора авж олдирилмоқда. «Ташстройматериал» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ҳам бу меҳнат беллашувида актив иштирок этмоқда. Мусобақанинг таъсирчанлигини ошириш ойлик ҳамда квартал топшириқларини мунтазам зиёдаси билан адо этилишини таъминлаяпти. Бу ютуқларга Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармаси азаматлари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Янгийўллик азаматлар юбилей йилининг ўтган биринчи кварталида 26 миллион 773 минг дона ғишт ишлаб чиқардилар. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,5 миллион дона кўп демакдир. Бундан ташқари кўплаб хомашё, ёнилғи ва энергия ресурслари тежаб қолинди.

Меҳнатни тўғри ташкил этиш, машина ва механизмлардан унумли фойдаланиш ҳамда маҳсулот таннархини арзонлаштириш учун бошланган кураш яхши самаралар берди.

Бугунги кунда бошқарма заводларида ҳар бир коллектив қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлашга ҳаракат қилаётганлигини сезиш мумкин. Ш. Эмиров, Ж. Зарипова, С. Картов, М. Шукуров сингари ғишт пиширувчилар барчага намуна бўлмоқдалар. Улар смена топшириқларини 1,5—2 ҳиссага етказиб адо этишяпти. Барча маҳсулотлар аъло сифат билан тайёрланмоқда.

Завод меҳнат аҳли юбилейгача областимиз қурилиш объектлари учун 88 миллион дона ғишт етказиб бериш мажбуриятини олган. Дастлабки ютуқлар бу марра муваффақиятли забт этилишидан далолат бермоқда.

Э. ТУЛАГАНОВ.

ХЎЖАЛИКНИ САМАРАЛИРОҚ ЮРИТАЙЛИК, ХАЛҚ УЧУН КЎПРОҚ МОЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРАЙЛИК

Экономиканинг барча соҳаларида, ҳар бир иш жойида мавжуд резервларни ишга солиш юзасидан собитқадамлик билан иш олиб борган тақдирдагина Ўзбекистон саноатини тез ривожлантириш, ишлаб чиқаришни доимо такомиллаштиришни таъминлаш мумкин. Республика партия-хўжалик активининг 13 июль куни Тошкентда бўлиб ўтган йиғилишида ана шу ҳақда гапирилди. Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси область, шаҳар ва район комитетларининг секретарлари, область ижроия комитети раисларининг ўринбосарлари, халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларининг раислари, министрликлар, идоралар, бирлашмалар ва корхоналарнинг раҳбарлари, олимлар, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, халқ контроли органларининг ходимлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари қатнашдилар.

Йиғилишни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очди.

КПСС XXVI съезди қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентдаги тантаналарда берган йўл-йўриқлари асосида халқ истеъмол молларини ишлаб чиқаришни ошириш, хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тадбирлари тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев доклад қилди. Докладни муҳокама этишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг раиси М. Д. Юсупов, Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Антонов, Ўзбекистон ССР енгил саноат министри М. Х. Қурбонов, Андижон область партия комитетининг секретари М. Раҳимов, Самарқанд область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари М. А. Халатов, Фарғона тўқимачилик комбинатининг директори Х. С. Абдуллаев, «Узбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари В. П. Кравченко, Ўзбекистон ССР савдо министри М. Х. Ҳасанов, Наманган шойи газламалар комбинатининг ишчиси М. Абдуллаева, Ўзбекистон ССР маҳаллий саноат министри Ғ. Н. Насриддинов, Бухоро шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Х. Б. Жамолов қатнашдилар.

Иккинчи масала — фан-техника тараққиёти негизида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини ошириш проблемалари юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин доклад қилди. Музокараларда Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг раиси Н. М. Маҳмудова, Тошкент область партия комитетининг секретари Ф. Г. Потуремский, Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министри М. И. Йўлдошев, «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. С. Маҳмудов, Олмалиқ химия заводининг директори К. Г. Содиқов, пахтачилик саноати марказий илмий-тадқиқот институтининг директори Х. К. Довудбоев, Наманган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ғ. Т. Тожибоев, «Узгосстандарт» бошлиғи М. М. Мирсоатов сўзга чиқдилар.

Докладларда, йиғилиш қатнашчиларининг нутқларида қуйидагилар таъкидлаб ўтилди: мол ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш проблемалари бир-бири билан узвий боғлиқдир. Республикадаги партия, совет, хўжалик, касаба союз, комсомол ташкилотлари меҳнаткашларнинг ўсган моддий эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга, уларни хилма-хил моллар билан таъминлашга қаратилган ишни фан-техника тараққиёти, хўжалик механизмини такомиллаштириш негизида олиб бормоқдалар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ишлаб чиқаришни интенсивлаш, қўл меҳнати ҳиссасини имкони борича камайтириш ва шу асосда экономиканинг барча бўғинларида самарадорлик ва сифатни ошириш соҳасида астойдил иш олиб бормоқдалар. Юзлаб механизациялашган ва автоматлашган линияларнинг, ўнлаб автоматлашган участкалар, цехлар ва бутун-бутун корхоналарнинг ишга туширилганлиги, техника тараққиёти ютуқларини тадбиқ қилиш юзасидан 10 мингга яқин тадбирларнинг жорий этилганлиги муваффақиятга эришиш имконини бермоқда. Жумладан, бу йил пландан ташқари мол ишлаб чиқариш топшириқларини кўпгина областлар, министрликлар ва идоралар ошириб адо этмоқда. Қорақалпоғистондаги, Фарғона, Сурхондарё, Тошкент, Самарқанд областларидаги, Тошкент шаҳридаги завод ва фабрикалар, енгил саноат, гўшт ва сут саноати, мева ва сабзавотчилик саноати меҳнаткашлари, пойтахт авиасозлари, «Узбектекстильмаш», «Узбекхлопкомаш», «Узбитхимпласт» бирлашмаларининг, Ўзбекистон металлургия комбинатининг меҳнатчилари ва бошқа коллективлар айниқса зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар.

Бироқ, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, халқ учун моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш имкониятларидан ҳали тўлиқ фойдаланилмаяпти. Нотиқлар бир қанча тармоқлар ва корхоналарни танқид қилдилар, янада улкан натижаларга эришишга ҳалақит бераётган хўжаликни планлаштириш ва бошқариш практикасидаги камчиликлар тўғрисида гапирдилар. Бунинг натижасида қатор корхоналар планларни уддалай олмаяпти, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига олинаётган маҳсулот ўсишининг ҳиссасини оширмаяпти. Шартнома интизомини бузиш фактлари содир бўлмоқда: белгиланган турдаги ва шартномаларда олинган мажбуриятларга мувофиқ буюмлар ишлаб чиқариш ва етказиб бериш барча корхоналар томонидан ҳам бажариляпти деб бўлмайди. Бинокорлик материаллари саноати тармоқлари, маҳаллий саноат министрлиги ва озиқ-овқат саноати министрлигининг кўпгина корхоналари ана шу сабаблар туфайли халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқаришда орқада қолмоқда. «А» группасидаги бир қанча йирик заводлар ва бирлашмалар моллар ишлаб чиқариш билан ё бутунлай шуғулланмаяпти, ёҳуд Олмалиқ кон-металлургия комбинати сингари корхоналар асосий маҳсулот ишлаб чиқариш процентининг юздан бир неча ҳисса ҳажмида маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Республикада маҳаллий хом ашёдан ва кўпгина корхоналарда мавжуд ишга яроқли чиқиндилардан камдан-кам фойдаланилмоқда.

Моллар кўпроқ ишлаб чиқарилиши, улар сифатли, хилма-хил бўлиши, молларни ишлаб чиқариш арзонга тушиши учун партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари, маҳаллий советларнинг ижроия комитетлари, хўжалик раҳбарлари диққат-эътиборни КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорлари талаб қилганидек, ишлаб чиқариш самарадорлиги билан боғлиқ проблемаларни ҳал этишга қаратишлари лозим. Мана шу ҳужжатларда, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида, шу йил март ойида Тошкентда бўлган чоғида унинг берган йўл-йўриқларида қувватлардан тўлароқ фойдаланиш, моддий ресурслардан оқилона фойдаланиш биринчи ўринга қўйилган. Партия илғор технологияни сабот билан жорий этишни, фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш негизида ишлаб чиқаришнинг юксак пировард натижаларига эришишни таъминлашни талаб қилмоқда.

Йиғилиш иштирокчилари республикада моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасидаги аҳволни таҳлил қилиб, мана шу ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришни ресурслар ва маблағларни фан ва илғор тажриба тавсияларини тезроқ қўлланишга жамлаш билан, машиналар, асбоблар ва молларнинг янги нусхаларини яратиш соҳасида астойдил иш олиб бориш билан, ишлаб чиқарувчи кучлардан, айниқса маҳаллий меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш билан боғладилар. Бунинг учун кичик шаҳарларда филиалларни активроқ ривожлантириш, катта социал-сиёсий вазифани ҳал этаётган ана шу корхоналарнинг қувватларини тезроқ ўзлаштириш зарур.

Савдо корхоналари айрим моллар ва буюмлар тахчиллигини бартараф этишга ўз ҳиссаларини қўшишлари керак.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан йиғилиш резолюция қабул қилди.

Йиғилиш қатнашчилари иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, 1982 йил ва беш йиллик учун қабул қилинган планлар ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун Ўзбекистон меҳнат коллективлари социалистик мусобақани кенг авж олдиришга аҳд қилганликларини изҳор этдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари Е. Айтмуротов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

● Адолат БЕКАШКИРОВА Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатининг илғор ишчиларидан саналади. У меҳнат қилаётган коллектив ўн биринчи беш йилликда саккиз йиллик планни бажариш мажбуриятини олган. Ана шу юксак мажбуриятларни муваффақиятли адо этишда Адолат Бекашкирова сингари ишчилар салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Улар смена топшириқларини мунтазам зиёдаси билан адо этиш билан бирга коллективда меҳнат активлигини уйғотишяпти. Суратда: А. Бекашкирова.

В. Сироткин фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

● ОЛМАЛИҚДАГИ 41-қишлоқ ҳунар-техника билим юрти ўқувчилари 40 тоннадан кўп сабзавот ва мева тайёрлаб шаҳарликларга жўнатдилар. Бўлғуси бинокорлар сабзавот ва мева йиғиштиришда Янгийўл районидаги Ф. Энгельс номли совхоз меҳнаткашларига ёрдам бермоқдалар. Билим юртининг ишлаб чиқариш бригадаси составида йигит ва қизлардан юз киши ишламоқда.

● АНГРЕНДАГИ 5-шаҳар маданият уйи ҳузурида қаҳрамон оналар клуби ташкил қилинди. Кончилар шаҳрида ўн ва бундан ҳам кўп бола тарбиялаб ўстирган оналар бир мингдан зиёддир.

(ЎзТАГ).

АЪЛО СИФАТЛИ — ДЕМАК БОЛАЛАРГА

Пойтахтдаги И. Охунбобоев номли бош кийимлар фабрикаси болалар учун енгил, офтоб ўтказмайдиган материалдан шапкалар, панамалар тикишни йўлга қўйди. Дам олиш мақсадида оромгоҳга отланган фарзандларимизга бу кийимлар катта қулайлик яратади. Уларнинг кўплари давлат Сифат белгисига сазовор бўлди. Ҳозирги пайтда корхонада бош кийимларнинг 35 тури ана шундай белгига эга бўлди.

Шу кунларда фабрика коллективи СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллиги шарафига «Фақат сифатли маҳсулот берамиз» шиори остида ишлаб, катта ютуқларни қўлга киритаётир.

М. ЗАРИПОВ.

ҲАМ БЕДА, ҲАМ МАККА

Ем-хашак етиштиришни ихтисослаштиришнинг афзаллиги каттадир. Буни Бекобод районидаги «Победа» колхозининг ўртоқ Э. Назаров бошлиқ бригадаси деҳқонлари тажрибаси мисолида кўриш мумкин. Бригада аъзолари бу йил 26 гектар майдонга экилган маккажўхоридан 100 центнердан «қаҳрабо дон» олиш учун курашмоқдалар. Далаларда ана шу мажбуриятга яраша ҳосил тўпланмоқда.

Бундан ташқари 60 гектар ерда беда ўстирилмоқда. Кам деганда 6—7 марта ўриб олинади. Гектаридан 200 центнердан беда пичани жамғарилади.

Р. БАГИРОВ.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети, гўшт, сут, тухум етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш тадбирларини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилаётган районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1982 йил 1 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди.

Оққўрғон районига (район партия комитетининг секретари Мақсумов, район ижроия комитетининг раиси Мирзақулов, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Ким, район комсомол комитетининг секретари Баҳромов, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Усмонов ўртоқлар). Бу районда давлатга гўшт сотиш суръатини 8,7 процент, сут сотиш суръатини 7,5 процент, тухум сотиш суръатини 16,5 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда қорамол ва паррандалар бош сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Ғалаба районидан олиб берилади.

Бекобод районидаги Ленин номли колхозга (раиси Ҳамроқулов, партия ташкилотининг секретари Хам, касаба союз комитетининг раиси Ҳожимирзаев, комсомол комитетининг секретари Эргашев ўртоқлар). Бу колхозда давлатга гўшт сотиш суръатини 17 процент, сут сотиш суръатини 8 процент, тухум сотиш суръатини 4 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда қорамол ва паррандалар бош сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозидан олиб берилади.

Тошкент районидаги К. Маркс номли колхозга (раиси Акбаров, партия комитетининг секретари Минаров, касаба союз комитетининг раиси Усмонов, комсомол комитетининг секретари Зуфалов ўртоқлар). Бу колхозда давлатга гўшт сотиш суръатини 27 процент, сут сотиш суръатини 16 процент, тухум сотиш суръатини 17 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда қорамол ва паррандалар бош сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозидан олиб берилади.

Паркент районидаги «Гулбоғ» совхозига (директори Отажонов, партия комитетининг секретари Муродов, ишчилар комитетининг раиси Ҳусанов, комсомол комитетининг секретари Эрматов ўртоқлар). Бу совхозда давлатга гўшт сотиш суръатини 7 процент, сут сотиш суръатини 3,4 процент, тухум сотиш суръатини 15 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда қорамол ва паррандалар бош сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Бекобод районидаги Мавлонов номли совхоздан олиб берилади.

Ғалаба районида, Бўка районидаги К. Маркс номли колхозда ва Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхозда чорвачиликни ривожлантириш гўшт, сут, тухум ва бошқа турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришда юксак суръатга эришиш юзасидан белгиланган тадбирларни бажаришда яхши ишлар қилинаётганлиги қайд этилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Оққўрғон районига, Бекобод районидаги Ленин номли, Тошкент районидаги К. Маркс номли колхозларга ва Паркент районидаги «Гулбоғ» совхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети озуқа жамғариш юзасидан ўтказилаётган районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1982 йил 1 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Оққўрғон районига (район партия комитетининг секретари Мақсумов, район ижроия комитетининг раиси Мирзақулов, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Ким, район комсомол комитетининг секретари Баҳромов, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Усмонов ўртоқлар). Бу районда дағал озуқа тайёрлаш йиллик топшириғи 63,9 процент, шу жумладан сенаж бостириш 100,1 процент, беда пичани тайёрлаш 35,8 процент, табиий ўт пичани тайёрлаш 29,4 процент; ўт уни ишлаб чиқариш 8,7 процент бажарилган. Июнь ойининг иккинчи ярмида дағал озуқа тайёрлаш 13,7 процент ўсган.

Байроқ Бўка районидан олиб берилади.

Калинин районидаги Охунбобоев номли совхозга (директори Бакиров, партия комитетининг секретари Самариддинов, ишчилар комитетининг раиси Ражабов, комсомол комитетининг секретари Тоғаев ўртоқлар). Бу совхозда дағал озуқа тайёрлаш йиллик топшириғи 101 процент, шу жумладан табиий ўт пичани тайёрлаш 106,4 процент, ўт уни ишлаб чиқариш 43,3 процент бажарилган. Июнь ойининг иккинчи ярмида дағал озуқа тайёрлаш 46 процент ўсган.

Байроқ Чиноз районидаги Жамбул номли совхоздан олиб берилади.

Ғалаба районидаги «Победа» колхозига (раиси Пак, партия комитетининг секретари Қолтурсунов, касаба союз комитетининг раиси Нурбеков, комсомол комитетининг секретари Мелибоев ўртоқлар). Бу колхозда дағал озуқа тайёрлаш йиллик топшириғи 61,2 процент, шу жумладан сенаж бостириш 88,8 процент, ўт уни ишлаб чиқариш 45,4 процент бажарилган. Июнь ойининг иккинчи ярмида дағал озуқа тайёрлаш 9,9 процент ўсган.

Байроқ Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Оққўрғон районига, Калинин районидаги Охунбобоев номли совхозга ва Ғалаба районидаги «Победа» колхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети сабзавот маҳсулотлари ва картошка экинларининг ҳосилдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришни ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан ўтказилаётган районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1982 йил 1 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Тошкент районига (район партия комитетининг секретари Толипов, район ижроия комитетининг раиси Худойберганов, район комсомол комитетининг секретари Ғозиев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Тошпўлатов, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Усмонова, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори Иноғомов ўртоқлар). Бу районда давлатга сабзавот сотиш йиллик плани 45,1 процент, картошка сотиш 25,3 процент, ҳўл мева сотиш 45,5 процент бажарилган. Июнь ойининг иккинчи ярмида йиллик планга нисбатан сабзавот тайёрлаш 6,1 процент, картошка тайёрлаш 23,8 процент, ҳўл мева тайёрлаш 43,7 процент ўсиши таъминланган.

Байроқ Калинин районидан олиб берилади.

Оржоникидзе районидаги Мусамуҳамедов номли совхоз-заводга (директори Тожибоев, партия комитетининг секретари Йўлдошев, ишчилар комитетининг раиси Аҳмедов, комсомол комитетининг секретари Каримов, бош агроном Алимбеков ўртоқлар). Бу совхозда давлатга сабзавот сотиш йиллик плани 30,8 процент, ҳўл мева сотиш 31,4 процент бажарилган. Июнь ойининг иккинчи ярмида йиллик планга нисбатан сабзавот тайёрлаш 10,1 процент, ҳўл мева тайёрлаш 31,4 процент ўсиши таъминланган.

Байроқ Калинин районидаги «Қорасув» совхозидан олиб берилади.

Калинин районидаги «Москва» колхозига (раиси Саидов, партия комитетининг секретари Ҳикматов, касаба союз комитетининг раиси Қаюмов, комсомол комитетининг секретари Дўстканаева, бош агроном Усмонов ўртоқлар). Бу колхозда давлатга сабзавот сотиш йиллик плани 70 процент, ҳўл мева сотиш 113,6 процент бажарилган. Июнь ойининг иккинчи ярмида йиллик планга нисбатан сабзавот тайёрлаш 14,1 процент, ҳўл мева тайёрлаш 79,5 процент ўсиши таъминланган.

Байроқ Тошкент районидаги Навоий номли колхоздан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Тошкент районига, Оржоникидзе районидаги Мусамуҳамедов номли совхоз-заводга ва Калинин районидаги «Москва» колхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

В. И. ЛЕНИН МАТБУОТ ҲАҚИДА

«В. И. Ленин матбуот ҳақида» номли китобнинг учинчи, тўлдирилган нашри босмадан чиқди. Китобда тўпланган мақолалар, хатлар ва бошқа ҳужжатлар улуғ йўлбошчи революцион курашнинг турли босқичларида матбуотнинг ролига қандай юксак баҳо берганлигини, революцион ҳаракатда матбуотнинг аҳамияти ўсганлиги ва ўзгарганлигини, Лениннинг журналистикага оид ғоят бой мероси оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг кундалик фаолиятида ишончли раҳнамо таълимотдир.

Тўпламни сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

ЖАМИЯТИМИЗНИНГ метиндек мустаҳкам сиёсий бирлиги, Советлар мамлакати барча социалистик миллатлари ва элатларининг қардошларча иттифоқи Коммунистик партиямиз, Совет ҳукуматимизнинг энг буюк ғалабаларидан биридир. Юздан ортиқ миллат ва элатларнинг инсоният тарихида мисли кўрилмаган бу бирлиги, қардош халқларнинг бу ажойиб иттифоқи сарчашмаларида буюк доҳиймиз ва устозимиз, жаҳонда биринчи кўп миллатли Совет социалистик давлатининг асосчиси ва раҳбари улуғ Ленин турган эди.

«ССР Иттифоқининг барпо этилиши — Владимир Ильич Ленин ғояларининг, миллий сиёсат ленинча принципларининг мужассам тимсолидир», — дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида. Қардош республикалар қудратли иттифоқининг барпо этилиши Лениннинг номи, таълимоти ва фаолияти билан чамбарчас боғлиқдир. Ленин даҳоси туфайли инсоният миллий масалани ҳал этишнинг илмий асосланган, тарих синовидан ўтган программасига эга бўлди. Бу программа интернационал характерга эгадир.

Миллатларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилашлари ва тенг ҳуқуқлиликлари, демократия ва социализм учун курашда турли миллатга мансуб ишчилар ва меҳнаткашларнинг жипслашиши, социалистик йўлни танлаб олган халқларнинг қалин сиёсий, ҳарбий ва хўжалик иттифоқи, турли миллатларга мансуб халқларнинг экономика ва маданиятни ривожлантириш учун биргаликдаги кураши, мустаҳкам ҳамкорлик ва қардошларча ўзаро ёрдам кўрсатиш йўли билан миллатларнинг амалдаги тенглилигини таъминлаш — бу ленинизм миллий программасининг асосий принципларидир.

ЛЕНИННИНГ СИЁСИЙ ВА ТАШКИЛОТЧИЛИК ДАҲОСИ, УНИНГ БАҲОДИРОНА ИШЛАРИ КОММУНИСТЛАР ЖАНГОВАР ТАШКИЛОТИНИНГ КУЧИНИ, ПРОЛЕТАРИАТНИНГ РЕВОЛЮЦИОН ҒАЙРАТ-ШИЖОАТИНИ ҲАМДА ХАЛҚЛАРНИНГ МИЛЛИЙ ТЕНГЛИККА ВА ЭРКИНЛИККА БЎЛГАН ЕНГИЛМАС ИНТИЛИШИНИ ЯХЛИТ ҚИЛИБ БИРЛАШТИРДИ. ЛЕНИН ИШЛАБ ЧИҚҚАН ҒОЯЛАР АМАЛГА ОШИРИЛДИ.

(КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғриси»даги қароридан).

Партия съезд қарорлари асосида мамлакатимиз халқларини яқинлаштиришга хизмат қилган катта иш ўтказди. Бу даврда мустақил Совет республикалари ўртасидаги муносабатлар шартномалар асосида олиб борилар, бу республикалар Бутуниттифоқ Марказий Ижроия Комитетига ўз вакилларини юборишар, ўз территорияларида РСФСР қонунларини қўллашарди. Совет республикалари ташқи сиёсат соҳасидаги куч-ғайратларини ҳам бирлаштирдилар. Масалан, улар РСФСР делегациясига Генуя конференциясида улар номидан иш кўришни топширдилар.

1922 йил ёзига келиб мустақил Совет республикаларида бирлашишга интилиш борган сари кучлироқ сезила бошланди. Барча миллат меҳнаткашларининг кенг оммаси Совет республикалари иттифоқини янада мустаҳкамлаш зарурлигини тушуниб етган эдилар. Улар ўз куч-ғайратлари ва ресурсларини умумий мақсад — социализм қуришга эришиш учун бирлаштиришга қатъий қарор қилган эдилар. Коммунистик партия бу умумхалқ ҳаракатига раҳбарлик қилиб ва йўналтириб турди. Бу билан Ленин партияси Совет республикаларини ягона иттифоқ давлатига бирлаштириш масаласини ҳал қилишга кириша бошлади.

▲ **«В. И. ЛЕНИН Совет ҳокимиятини эълон қилмоқда».**

Рассом **В. А. Серов** картинаси.

ТАСС фотохроникаси.

СССР 60

В. И. ЛЕНИН—ССР ИТТИФОҚИНИНГ АСОСЧИСИ

I.

ЧОР ВА БУРЖУАЗИЯ ҳокимияти ағдариб ташлангандан сўнг Россия халқларининг давлат қурилиши формаси масаласини ҳал қилиш В. И. Лениннинг КПССнинг миллий масала ва миллий сиёсат назариясига қўшган буюк ҳиссаси бўлди.

В. И. Ленин Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонмасдан илгари ҳам кўп миллатли мамлакатда ҳокимият ишчилар синфига ўтгандан сўнг иттифоқ федератив давлатини тузиш мумкинлиги тўғрисидаги ғояни илгари сурган эди. Улуғ Октябрь ғалабасидан сўнг бу ғояни ҳар тарафлама ривожлантириб, мустақил Совет республикаларини ягона давлат иттифоқига бирлаштириш заруриятини асослаб берди. Социализм манфаатлари, — деб тушунтирар эди Владимир Ильич, — турли миллат меҳнаткашлари ўртасида тўла ишончни, энг қалин иттифоқни талаб қилади. Коммунистлар миллий ғаразгўйлик, ўз миллатини устун қўйиш душманларидир. Улар интернационалистлардир ва барча миллатлар ишчилари ва деҳқонларини бирлаштиришга интиладилар.

Ленин биз учун «албатта жуда қалин ҳарбий ва хўжалик иттифоқи зарурдир», бу иттифоқсиз империалистик мамлакатлар «бизларни якка-якка тартибда эзиб ва бўғиб ташлайдилар» деб кўрсатган эди. Совет республикаларини ягона иттифоққа бирлаштириш масаласининг асосий қоидалари Владимир Ильич Ленин томонидан 1920 йил ёзида ёзилган «Миллий ва мустамлака масалаларига оид тезисларнинг дастлабки хомаки нусхаси» асарида умумий тарзда баён этилган эди. Биринчидан, деб ёзган эди у, Совет республикаларининг мустаҳкам иттифоқи тузилмаса, империалистик давлатлар билан қуршалган бу Совет республикаларининг яшашини ҳимоя қилиш мумкин эмас. Иккинчидан, Совет республикаларининг жуда мустаҳкам иттифоқи бўлмаса, империализм вайрон қилган ишлаб чиқарувчи кучларни тиклаш ва меҳнаткашларнинг аҳволини яхшилаш мумкин эмас.

Демак, Совет республикаларини ягона давлат иттифоқига бирлаштириш, энг аввало, социалистик қурилишни муваффақиятли амалга ошириш учун зарур эди. Мамлакат социалистик хўжалигини барча социалистик республикалар кучлари ва ресурсларини бирлаштирган тақдирдагина ривожлантириш мумкин бўларди. Янги жамият қурилишида ижодий ҳамкорлик қилиш, айниқса, ўтмишда ривожланишдан орқада қолган халқлар учун жуда муҳим эди. Улар илғор миллатлар ёрдамисиз ўз социалистик экономикалари ва маданиятларини муваффақиятли ривожлантиришлари қийин эди.

Учинчидан, В. И. Лениннинг фикрига кўра, Совет республикалари иттифоқини ташкил этиш социалистик халқ хўжалигини ягона умумий план бўйича ривожлантириш имкониятини берар эди.

Булардан келиб чиқиб, Владимир Ильич Совет социалистик республикаларини бирлаштиришнинг давлат формаси федерация бўлиши керак, деган хулосага келди.

«Федерация — турли миллат меҳнаткашларининг тўла бирлашувига ўтиш демакдир, — деб ёзган эди у. — РСФСРнинг бошқа совет республикаларига... ва РСФСР ичида илгари на давлат бўлиб яшамаган ва на автономияга эга бўлмаган миллатларга нисбатан... муносабатида федерация ўзининг мақбул форма эканлигини амалда кўрсатди».

РКП(б) X съездида «Партиянинг миллий масала юзасидан навбатдаги вазифалари тўғрисида»ги резолюцияси Лениннинг ана шу кўрсатмаларидан келиб чиққан ҳолда қабул қилинган эди. Съезд мустақил Совет республикаларининг янада қалин иттифоқини тузиш йўлини давом эттириш зарур деб топди.

II.

БУ ДАВРГА келиб кўп миллатли совет давлатини барпо этишда бой тажриба тўпланган эди. Йирик Совет республикаси — Россия Федерацияси ташкил этилган, унинг составига кўпгина автоном республика ва автоном областлар кирар эди. Озарбайжон, Грузия ва Арманистоннинг Закавказье федерациясига бирлашиши ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлди. Бу федерацияни ташкил этиш лойиҳаси В. И. Ленин томонидан ишлаб чиқилган эди.

1922 йил 10 августда РКП(б) Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси Украина, Белоруссия ва Закавказье федерацияси марказий партия органларининг қарорлари асосида РСФСР ва мустақил республикалар ўртасидаги ўзаро муносабатлар бўйича масалани Марказий Комитетнинг навбатдаги Пленумига тайёрлаш бўйича комиссия ташкил этди. Комиссияга И. В. Сталин, В. В. Куйбишев, Г. К. Оржоникидзе, Х. Г. Раковский, Г. Я. Сокольников ҳамда миллий республикаларнинг вакиллари — С. А. Оғамли ўғли (Озарбайжон), А. Ф. Мясников (Арманистон), П. Г. Мдивани (Грузия), Г. И. Петровский (Украина), А. Г. Червяков (Белоруссия) ва бошқалар кирди.

И. В. Сталин комиссия топшириғига биноан «РСФСРнинг мустақил республикалар билан ўзаро муносабатлари тўғрисида»ги тезисларни ишлаб чиқди. Бу тезисларга кўра Совет республикаларини РСФСР составига автоном республикалар сифатида кириши билан республикаларни бирлаштириш кўзда тутиларди.

1922 йилнинг 23—24 сентябрида бўлиб ўтган РКП(б) Марказий Комитети Ташкилий бюросининг комиссияси Сталин резолюцияси лойиҳасини асос сифатида қабул қилди. Эртаси куни комиссия материаллари ҳамда Грузия, Озарбайжон ва Арманистон Компартиялари Марказий Комитетларининг резолюциялари Горкига — В. И. Ленинга юборилди.

Бу даврда Владимир Ильич оғир бетоб эди. Шунга қарамай у мустақил совет республикаларини бирлаштириш тўғрисидаги хомаки ҳужжатлар билан танишгач, «автономлаштириш»га қатъий қарши чиқди.

1922 йил 26 сентябрда В. И. Ленин Сиёсий бюро аъзоларига хат йўллаб, унда комиссиянинг «автономлаштириш» тўғрисидаги резолюциясини танқид қилди ва мустақил республикаларни бирлаштиришнинг бошқача формасини топишни таклиф этди. **«Менимча, — деб ёзган эди у, — масала ғоят муҳим. Сталин бироз шошилиброқ иш кўради».** Владимир Ильич резолюциянинг биринчи моддасини мустақил Совет республикалари Россия Федерациясига киради деб эмас, балки улар РСФСР билан биргаликда янги давлатга бирлашадилар деб тузатишни таклиф қилган эди.

«...Биз, — деб уқтирар эди В. И. Ленин, — ўзимизни Украина ССР билан ва бошқалар билан тенг ҳуқуқли деб ҳисоблаймиз ва улар билан бирга ва кенг асосда янги иттифоққа, янги федерацияга, «Европа ва Осиё Совет республикалари иттифоқи»га кирамиз». «Муҳими, биз мустақилчи»ларга озиқ бермаслигимиз, уларнинг мустақиллигини барбод қилмаслигимиз, балки яна бир янги қават, тенг ҳуқуқли республикалар тузишдир».

Владимир Ильич Совет республикаларини тенг ҳуқуқли ва суверен республикалар сифатида бирлаштириш принципидан келиб чиққан ҳолда резолюциянинг бошқа моддаларини ҳам янгилаш, умумиттифоқ марказий ижроия комитети тузиш, қатор умумиттифоқ халқ комиссарнатлари ташкил қилишни кўзда тутишни таклиф этди.

Шундай қилиб В. И. Ленин Совет миллий республикаларини бирлаштиришнинг янги принципиал йўлини кўрсатиб берди. У тенг ҳуқуқли мустақил Совет республикаларини ихтиёрийлик асосида бирлашиши асосида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини барпо этиш буюк ғоясини олға сурди. Бу билан у марксизм назариясини ва социализм қуриш тажрибасини бойитди.

III.

РКП(б) Марказий Комитетининг 1922 йил октябрининг бошида бўлиб ўтган Пленуми В. И. Лениннинг бу масаладаги позициясини тўла-тўкис қўллаб-қувватлади. Марказий Комитет Пленумининг қарори буюк давлатчилик шовинизми ва маҳаллий миллатчиликка қарши қаратилган эди. В. И. Ленин бу масалага ғоят катта аҳамият билан қараган эди. У касаллиги туфайли Пленумда сўзга чиқиш имкониятига эга бўлмаганлиги сабабли мажлис куни — 6 октябрда мажлисга йўллаган хатида **«Великорус шовинизмига қарши ҳаёт-мамот уруши эълон қиламан... Албатта шуни қатъий талаб қилмоқ керакки, Иттифоқ Марказий Ижроия Комитетида**

рус

украин

грузин ва бошқалар навбат билан РАИСЛИК қилсинлар. АЛБАТТА!», — деб ёзди.

РКП(б) Марказий Комитети октябрь Пленумининг СССРни ташкил этиш тўғрисидаги қарори Украина, Белоруссия, Озарбайжон, Грузия ва Арманистон Компартиялари Марказий Комитетлари томонидан муҳокама қилиниб, маъқулланди. Бу масала умумхалқ муҳокамасига қўйилди. Барча Совет республикаларининг меҳнаткашлар оммаси СССРни ташкил этиш ленинча ғоясини қизғин қўллаб-қувватладилар.

30 декабрь куни эрталаб Совет социалистик республикаларининг ваколатли делегациялари СССР ташкил этилганлиги тўғрисидаги Шартномага имзо чекдилар. Шу куни кечқурун СССР Советларининг I съезди очилиб, унда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини ташкил этиш тўғрисидаги Декларация ва Шартнома тасдиқланди. Съездда ССР Иттифоқи ҳукуматининг олий органи — СССР Марказий Ижроия Комитети (раислари: М. И. Калинин, Г. И. Петровский, Н. Н. Наримонов ва А. Г. Червяковлар) сайланди. Сессиянинг иккинчи кунида Иттифоқ ҳукумати — В. И. Ленин бошчилигидаги СССР Халқ Комиссарлари Совети ташкил қилинди.

Владимир Ильич бетоблиги туфайли Советлар съездида иштирок этмади. Бироқ, съезднинг бутун иши, СССРни ташкил этиш тўғрисидаги Декларация ва Иттифоқ Шартномаси партия ва халқ доҳийси кўрсатмаларининг амалга оширилиши тимсоли бўлди!

СССРнинг ташкил этилиши Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг чинакам тантанасига айланди. Бу билан бутун прогрессив инсониятга миллий масалани ҳал этиш, миллатлар ва элатлар ўртасидаги тенгсизликни йўқотиш, социализм ва коммунизм қуриш учун халқларни ягона қардошлик оиласига бирлаштириш йўли кўрсатиб берилди.

IV.

ПАРТИЯНИНГ XII съездида ССР Иттифоқи давлат тузилишининг кенг программаси (1923 йил апрель) ишлаб чиқилди. Бу программага В. И. Лениннинг 1922 йил 30 ва 31 декабрда айтиб туриб ёздирган «Миллатлар тўғрисидаги ёки «автономлаштириш» тўғрисидаги масалага доир» асари асос бўлди. Партия съезди бу кўрсатмалардан келиб чиққан ҳолда иттифоқ марказий органларини ҳар бир республикаларнинг тенг ҳуқуқлилигини таъминлаган ҳолда тузишни тавсия этди.

1924 йил 31 январда СССР Советларининг II съезди ССР Иттифоқининг биринчи Конституциясини тасдиқлади. Бу Конституциянинг қабул қилиниши тенг ҳуқуқли Совет республикалари бирлашувининг ихтиёрий характерлигини қонун билан мустаҳкамлади.

Янги Совет республикалари пайдо бўла борган сари ССР Иттифоқи составн кенгайиб борди. 1924 йилда Ўрта Осиёда миллий-территориал бўлиниш туфайли Ўзбекистон ва Туркманистон Совет Социалистик Республикалари ҳамда Ўзбекистон ССР составида Тожикистон АССР ташкил этилди. Ўзбекистон ва Туркманистон ССР ССР Иттифоқи составига 1925 йил майида қабул қилинди. 1929 йилда Тожикистон ССР ССР Иттифоқи составига иттифоқдош республика сифатида кирди. 1936 йилда бу буюк иттифоққа Қозоғистон ва Қирғизистон ССР кирди. Закавказье федерацияси асосида Озарбайжон, Грузия ва Арманистон ССР тузилди. 1940 йилда Латвия, Литва, Эстония ва Молдавия Совет Социалистик Республикалари ташкил этилди. Ҳозир Совет Иттифоқи составида 15 та тенг ҳуқуқли иттифоқдош республика, 20 та автоном республика, 8 та автоном область ва 10 та миллий округ бор.

Совет халқларининг қардошларча дўстлиги ва ўзаро ҳамкорлиги оғир синовлардан ўтди. Тарихда қисқа давр ичида миллат ва элатларнинг ҳар тарафлама ривожланиши учун СССРдек кўп иш қилган бирорта давлат бўлган эмас. Совет халқларининг дўстлиги индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, маданий революция даврида, социализм қуриш учун курашда тобланди ва мустаҳкамланди.

Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида қардош халқлар елкама-елка туриб ўз Ватанларини ҳимоя қилдилар, оммавий қаҳрамонлик кўрсатиб, фашист босқинчиларини тор-мор келтирдилар, жаҳон халқларини қуллик ва асоратдан халос этдилар.

«Советлар мамлакатининг халқлари ягона иттифоққа жипслашиш ўзларининг кучини кўпайтиришга, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришга ўз тажрибаларида амин бўлдилар. Асрий қолоқликка маҳкум этилган собиқ миллий чекка ўлкаларнинг халқлари мамлакат барча миллатларига мансуб меҳнаткашлар билан бирга капитализмни четлаб ўтиб, социалистик келажак сари дадил одим ташлаганликлари ва социал тараққиёт чўққиларига эришганликлари билан фахрланишга ҳақлимиз. Янги, адолатли дунё учун биргаликда олиб борилган курашда меҳнат аҳлининг буюк қардошлиги, ягона оила туйғуси вужудга келди, омма бунёдкорлик ижодининг битмас-туганмас манбалари — халқлар ленинча бузилмас дўстлиги таркиб топди».

V.

КЎП МИЛЛАТЛИ Совет давлатининг ташкил этилиши ва ривожлантирилиши оламшумул тарихий аҳамиятга эгадир. Социалистик ва коммунистик қурилиш даврида СССРда яшовчи барча миллатлар ҳаётида чуқур сифат ўзгаришлари рўй берди, улар социалистик миллатларга айландилар. Турли миллатларга мансуб совет кишиларининг маънавий қиёфаси ўзгарди. Кишиларнинг янги интернационал бирлиги — совет халқи вужудга келди. Совет кишиларининг ажойиб хусусиятлари: коммунизм ишига садоқат, социалистик ватанпарварлик ва интернационализм, юксак меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлик, эксплуатация ва жабр-зулмга, миллатчилик ва ирқчиликка мурососизлик, барча мамлакатлар меҳнаткашлари билан синфий бирдамлик хусусиятлари таркиб топди.

Кўп миллатли Совет давлатини барпо қилиш тажрибаси марксизм-ленинизмнинг қуйидаги қоидаларини ёрқин тасдиқлади:

миллий масала фақат жамиятни социалистик қайта қуриш негизида ҳал қилиниши мумкин;

расмий буржуа демократиясидан фарқли ўлароқ социалистик демократия халқларнинг тенг ҳуқуқлилигини гарантиялайди, миллий масалаларни ҳал этиш учун шарт-шароит яратади;

Совет мамлакати барча миллат ва элатларининг жипслиги, гуллаб-яшнаши ва уларнинг бир-бирига яқинлашуви тузумимиз табиати билан белгиланади, социализмни ривожлантиришнинг объектив қонунияти сифатида юзага келади;

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи кўп миллатли давлатнинг энг ҳаётий ва мукаммал формасидир;

Ривожланган социализм шароитида СССР халқлари ва элатларини ривожлантиришда, уларнинг қардошларча иттифоқини мустаҳкамлашда партиянинг раҳбарлик қилувчи, йўналтириб турувчи ва ташкилотчилик фаолиятининг роли муттасил ортиб боради.

VI.

СОЦИАЛИСТИК Ўзбекистон ленинча миллий сиёсат тантанасининг энг ёрқин мисолларидан биридир. Ўзбекистон нисбатан қисқа тарихий давр мобайнида совет халқларининг қардошларча оиласида, СССР барча халқлари, энг аввало рус ишчилар синфининг, буюк рус халқининг беғараз ёрдамига таянган ҳолда асрларга тенг йўлни босиб ўтди.

Ўзбек халқи **сиёсий соҳада** капиталистик ривожланиш босқичини сакраб ўтиб, феодализмдан социализм сари одим ташлади. У тамомила ҳуқуқсизликдан миллий давлатчиликка, эркинликка, тенгликка, бошқа халқлар билан дўстлик ва қардошликка эришди.

Иқтисодий соҳада республика ярим ҳунармандчиликдан ва феодал деҳқончилигидан замонавий индустрия ва механизациялашган йирик коллектив хўжаликка эга бўлди.

Маданият соҳасида ўзбек халқи саводсизликдан халқ маорифи, фан, шаклан миллий, мазмунан социалистик, интернационал маданиятнинг гуллаб-яшнашига эришди.

Ҳозирги пайтда Совет Ўзбекистони экономикасининг структураси, унинг техника билан таъминланганлиги, аҳоли жон бошига саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва ижтимоий меҳнат унумдорлигини ошириш, халқ хўжалигини юксак малакали мутахассис кадрлар билан таъминлаш бўйича энг ривожланган капиталистик мамлакатлар даражасига чиқиб олди. Олий таълим, халқ маорифини ривожлантириш бўйича эса бу мамлакатлардан ўзиб ҳам кетди.

Социалистик интернационализм СССР халқлари миллий онгининг мустаҳкам асоси бўлиб қолган ҳозирги шароитларда ҳар бир иттифоқдош республика эришган муваффақиятлар Советлар Ватани барча халқларини ўз ютуқларидек қувонтиради. Ҳар бир Совет республикаси мамлакатнинг умумий фондига ҳиссасини қўшиш билан бир қаторда ўз халқ хўжалигини ривожлантириш учун зарур ёрдамни ҳам олади. Бу умуман Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашга, шунингдек, ҳар бир иттифоқдош республикани гуллаб-яшнатишга хизмат қилади.

«... Ҳозир кўп миллатли мамлакатимиз шароитида интернационализм — аввало, мамлакат барча халқларининг умумий фаровонлик йўлидаги ҳалол, виждонли, зўр самарали меҳнатидир, — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга учинчи Ленин ордени топширилишига бағишлаб ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида. — Бу — умумдавлат манфаатларини маҳаллий маҳкамачилик манфаатларидан юқори қўя билиш, мамлакатнинг яхлит халқ хўжалик комплекси пухта ишлашини таъмин этиш демакдир. Бу республикалараро маҳсулот етказиб беришнинг ҳамма планларини ўз вақтида ва сифатли қилиб бажариш, ўз ресурсларидан максимал равишда фойдаланиш, экономикани юксалтиришга, бутун халқ фаровонлигини оширишга алоқадор проблемаларни ҳал этишда актив қатнашиш демакдир».

Ўзбекистон меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлашга ҳозирлик кўрар эканлар, улар эришаётган муваффақият ва ғалабалар совет жамияти маънавий-сиёсий бирлигини, ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонлар иттифоқини, кўп миллатли мамлакатимиз халқлари дўстлигини янада мустаҳкамлаш самараси эканлигини яхши биладилар. Республикамиз меҳнаткашларининг эришаётган муваффақиятлари социал ва миллий озодлик учун курашаётган халқлар учун намунадир.

Шунинг учун ҳам Коммунистик партия В. И. Ленин васиятларига амал қилиб, СССР халқларида дўстлик ва қардошлик ҳисларини ривожлантиряпти, кўп миллатли совет оиласи бирлигини кўз-қорачиғидек асрамоқда, бу бирликни янада мустаҳкамлаш учун ҳамма чораларни кўрмоқда. Зеро, бу бирлик коммунизм қурилишидаги янги ғалабаларимизнинг гаровидир.

Ч. АБУТОЛИПОВ,
тарих фанлари доктори.
И. ШОҒУЛОМОВ,
тарих фанлари кандидати.

ХОТИН-ҚИЗЛАРГА ҒАМХЎРЛИКНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

ВАТАНИМИЗ ўз муваффақиятлари ва ғалабаларига кўп жиҳатдан хотин-қизларнинг фидокорлиги ва таланти туфайли эришди... Хотин-қизларга доимий ғамхўрлик қилиниши, меҳнат жараёнининг қатнашчиси, болаларнинг онаси ва тарбиячиси ҳамда уй бекаси бўлган хотин-қизларнинг аҳволини яхшилаш ҳақида қайғуришни партия ўзининг бурчи деб ҳисоблайди.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

Доҳиймиз В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ агар меҳнаткаш хотин-қизларнинг жуда катта қисми социалистик қайта ўзгартишларда фаол иштирок этмаса, бундай ўзгартишлар бўлишининг ўзи мумкин эмас, деб башорат қилган эди.

Социализм хотин-қизларнинг ижодий кучларини равнақ топтириш учун уларга чинакам эркинлик ва кенг имкониятлар яратиб берди. Ўтган йиллар мобайнида Совет хотин-қизлари Ватанимиз тарихига беқиёс шонли саҳифалар битдилар. Улар совет ҳокимияти учун олиб борилган жангларда фаол иштирок этдилар, социалистик бунёдкорликнинг олдинги сафларида бўлдилар, Улуғ Ватан уруши йилларида мислсиз жасорат ва матонат намуналарини кўрсатдилар. Эндиликда улар коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида ажойиб ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар, экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Областимиз меҳнаткашлари Чиноз районидаги Киров номли колхоз бригада бошлиғи, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати Турсуной Охунова билан ҳақли равишда фахрланади.

Озод меҳнат қўйнида жавлон ураётган қаҳрамон хотин-қизларимиз бугунги кунда КПСС XXVI съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этишда, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажаришда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Меҳнатда илғор бўлиш билан бирга улар ҳокимиятни бошқаришда, жамоат ишларида ҳам актив иштирок этмоқдалар. Шу ўринда «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми сут соғувчиси, СССР Олий Совети депутати Турсуной Икромова бошлаган ташаббусни алоҳида таъкидлаш ўринлидир. У КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларига жавобан сут етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан зиммасига оширилган мажбурият қабул қилди. Бу йил Турсуной ўз боқимидаги ҳар бош соғин сигирдан 5 минг 850 килограммдан сут соғиб олишга, давлатга жами 178 тонна сут топширишга азму қарор қилди.

Областимиз хотин-қизлари Озиқ-овқат программасини бажаришда ҳар қачонгидан ҳам актив иштирок этмоқдалар. Оржоникидзе районидаги «Красний водопад» экспериментал базаси оператори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чудная, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози сут соғувчиси КПСС XXVI съезди делегати Волида Мусаева, Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхоз маккажўхоричилик бригадаси бошлиғи, КПСС XXVI съезди делегати Марҳамат Искандарова каби новаторлар озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда намуна кўрсатмоқдалар.

Ишлаб чиқаришда илғор, ижтимоий ҳаётда актив хотин-қизлар миллионлар ҳурмат ва эътиборини қозонишган. Саноат корхоналари, колхоз ва совхозларда меҳнат қилаётган шонли хотин-қизларимиздан 25 киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлган. Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси аппаратчиси Вера Николаевна Войкина, «Чиноз» наслчилик совхоз техникуми сут соғувчиси Турсуной Икромовага халқимиз юксак ишонч билдириб СССР Олий Совети депутатлигига сайлаган. Областимиз донгдор аёлларидан 18 киши эса Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати сифатида ҳокимиятни бошқариш ишларида актив иштирок этмоқда. Яқинда бўлиб ўтган сайловларда 6 минг 421 хотин-қиз маҳаллий Советларга депутат қилиб сайланди.

Шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари хотин-қизларнинг ижодий активлигини ошириш, ташаббускорлигини ўстириш устида тинмай қайғурмоқдалар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими ва Тошкент область партия комитети томонидан бугун ўтказиладиган областлараро семинар кенгашда КПСС XXVI съезди қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган нутқида берилган йўл-йўриқлар асосида республика хотин-қизларининг ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сиёсий активлигини янада ўстириш соҳасидаги вазифалар муҳокама қилинади, фойдали тавсиялар берилади. Бу тавсиялар партия ташкилотлари олиб бораётган кўп қиррали ишлар кўламини янада кенгайтириш, корхона ва ташкилотларда, колхоз ва совхозларда меҳнат қилаётган фидокор хотин-қизларимиз активлигини янада ўстиришга ёрдам беради.

◆ ЯНГИЙЎЛ районидаги Усмон Юсупов номли агросаноат бирлашмаси чорвадорлари КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленумида тасдиқланган Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бирлашмада сут етиштириш кескин кўпаймоқда. Соғувчилар ўртасидаги мусобақада Юлдуз Дамашева, Муҳаббат Жалилова, Анор Қўзиевалар пешқадамлик қилишмоқда. Суратда: ферма илғорлари (чапдан) Ю. Дамашева, М. Жалилова ва А. Қўзиевалар.

А. Абалян фотоси.

◆ «УЧҚУН» тўқимачилик галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасида беш йилликни муддатидан илгари бажариш мажбурияти асосида меҳнат қилаётган илғорларни кўплаб учратиш мумкин. Корхона тўқув цехининг ишчиси Сайёра Маърупова шундай илғорлардан саналади. Айни пайтда тажрибали тўқувчи 1982 йилнинг октябрь ойи ҳисобига маҳсулот топширяпти.

В. Сироткин фотоси.

КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ЖОНАЖОН ИШИ

Тошкент область касаба союзлари Советининг бўлиб ўтган III пленумида КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида баён этилган йўл йўриқлар асосида область касаба союзлари Советининг вазифалари муҳокама қилинди. Бу ҳақда область касаба союзлари Совети раиси А. В. Браилов доклад қилди.

Барча совет кишилари қатори Тошкент области меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев докладини зўр кўтаринкилик билан кутиб олдилар, деди докладчи. Область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида таъкидланганидек, пойтахт области меҳнаткашлари Озиқ-овқат программасини ҳал этишга, республика агросаноат комплексини ривожлантиришга бундан буён ҳам муносиб ҳисса қўшишга отланганлар.

Докладчи бу соҳада касаба союз ташкилотлари олдида турган вазифалар устида алоҳида тўхталиб ўтди. КПСС Марказий Комитети май Пленумидан сўнг пахтакорлар мусобақаси яна ҳам қизиб кетди. Чиноз районидаги Киров номли колхоз бригада бошлиғи, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова, Бекобод районидаги Ленин номли колхоз бригада бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Адолат Рўзиматова, Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз бригада бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедова каби бир группа илғор пахтакорлар бу йил пахта ҳосилдорлигини 60 центнерга етказиш учун кураш бошладилар.

Оржоникидзе районидаги «Красний водопад» экспериментал базаси оператори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чудная эса ҳар бир сигирдан соғиб олинаётган сут миқдорини йил давомида 5—6 тоннага етказиш юзасидан қимматли ташаббус бошлади. Бошқа соҳа вакиллари ҳам КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларига жавобан ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар қабул қилмоқдалар. Гектар бошига 100—120 центнердан маккажўхори дони, 75—85 центнердан шоли, 350 центнердан сабзавот, 200 центнердан картошка ва бошқа хил қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш областимиз меҳнаткашларининг азму қарори бўлиб қолди.

Бу марраларни эгалламоқ учун энг аввало қолоқларни илғорлар даражасига етказиб олиш, барча соҳани комплекс ривожлантириш талаб этилади. Қишлоқ хўжалиги, мева-сабзавот хўжалиги ва тайёрлов ходимлари область касаба союз комитетлари, колхоз ва совхоз касаба союз ташкилотлари бу соҳада катта ишларни бажаришлари керак. Кўп ва сифатли маҳсулот етиштиришдан барча қишлоқ меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини оширишлари, мусобақа илғорларини рағбатлантириб боришлари керак.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИ ПЛЕНУМИДАН

Докладчи қишлоққа кўрсатилаётган оталиқ ёрдамини кучайтириш, қишлоқ хўжалигини индустриал асосда ривожлантириш зарурлигини уқтириб ўтди. Шаҳар корхоналарининг ишчилари йил сайин қишлоққа самарали ёрдам бериб келмоқдалар. Мустаҳкам ем-хашак базасини яратишда, ишлаб чиқариш ва маиший турмуш шароитини яхшилашда улар актив қатнашмоқдалар, етилган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишда муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Оталиқ ёрдами бўйича шаҳар ва районлар мусобақаси ташкил этилган. Йилда икки марта мусобақага якун ясаб бориляпти.

Саноат корхоналари коллективлари бевосита ўзларида ҳам озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга интилмоқдалар. Кейинги йилларда ёрдамчи хўжаликлар кўпайди. Ҳозир 405 та ёрдамчи хўжаликда 5,2 минг бош қора мол, 37,5 та чўчқа, 10,6 мингта қўй, 250 мингга яқин паранда боқиляпти. Ўтган ярим йил ичида ёрдамчи хўжаликлар меҳнат коллективларига кўплаб гўшт, сут, тухум етказиб бердилар.

Лекин шунга қарамай ёрдамчи хўжаликлар ишида ҳали кўпгина нуқсонлар бор. Маҳаллий саноат, қурилиш, мелиорация ва сув хўжалиги, бир қатор қурилиш ташкилотларига қарашли корхоналар ёрдамчи хўжаликлар самарадорлигини оширишга эътиборсизлик билан қарамоқдалар.

Докладчи ва музокарада қатнашган «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми сут соғувчиси, СССР Олий Совети депутати Т. Икромова, мева-сабзавот хўжалиги ва тайёрлов ходимлари область касаба союз комитети раиси А. Мамедов, Олмалиқ химия заводи аппаратчиси В. Никандрова, область матлубот жамияти правлениесининг раиси С. Файзиев, Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли қишлоқ Совети раиси З. Бойназарова, Ғалаба районидаги «Коммунизм» совхози бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Т. Қосимова ва бошқа ўртоқлар КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини бажариш, Озиқ-овқат программасини ҳал этиш ҳар бир касаба союз аъзосининг жонажон иши эканлигини уқтириб ўтдилар.

Пленумда муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди. Пленум Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Турди Қосимованинг бу йил пахта ҳосилдорлигини 55 центнерга етказиш, СССР Олий Совети депутати Турсуной Икромованинг беш йиллик охирига бориб ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинаётган сут миқдорини 6 минг 200 килограммга етказиш юзасидан янги мажбуриятларини маъқуллади. Пленум қишлоқ хўжалиги, мева-сабзавот хўжалиги ва тайёрлов ходимлари область касаба союзлари комитетлари зиммасига бу ватанпарварлик ташаббусларини барча колхоз ва совхозларга кенг оммалаштириш вазифасини юклади.

Иккинчи пленум қарорлари, область касаба союзлари XI союзлараро конференциясида билдирилган танқидий мулоҳазалар ва таклифларни бажариш юзасидан область касаба союзлари Совети президиуми иши бўйича ахборотни пленум эътиборга олди.

Пленум ишида Ўзбекистон касаба союзлари Совети секретари А. Ё. Тошматов иштирок этди.

ПАХТАЗОР ҚИЗИ

Насиба ўзининг номини эшитганида қизариб кетди. Бутун колхоз аъзолари қатнашаётган шундай катта йиғинда оддий пахтакор қизнинг исмини тилга олишса тўлқинланмай бўладими, ахир. Ким Пен Хва номли колхоз партия ташкилотининг секретари М. Матматхолиқовнинг сўзларига ҳаяжон ичида қулоқ соларди.

— Ҳаммамизнинг кўз олдимизда — пахтазорда ўсиб улғайди. Менимча энг муносиб номзод, — дерди у.

Участка бошлиғи Н. Раҳматуллаев, бригадир Б. Камолов ҳам Насибанинг меҳнатсеварлиги, фидокорлиги тўғрисида гапиришди. Ҳамкасб дугоналари, ўзи етакчилик қилаётган 1-участканинг комсомоллари сўзга чиқиб, унинг номзодини қўллаб-қувватлашди.

Чексиз қувончдан қанотланган қиз остонадан юриб эмас, учиб кирди. Қувончи бир зумда хонадон аъзоларига ҳам кўчди...

Насибага пахтакорлик ота касб. Ашир ака хўжаликда ҳалол меҳнати билан танилган кишилардан. Ҳозир колхоз бош агрономи. Эсини танибдики, онаси ҳам эрта тонгданоқ пахтазорга отланади. Ўтган йили бир группа илғорлар қаторида III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени билан тақдирланган.

Оилада эртаю-кеч «оқ олтин»нинг ташвиш — қувончлари билан нафас олингани учун Насиба ҳам ёшлигиданоқ пахтазорга меҳр қўйди. Ўрта мактабнинг юқори синфида ўқиб юрган пайтларида онасининг ёнида этак боғлаб биринчи участканинг Баҳром Камолов бошлиқ бригадасига чиқар, чевар теримчилар билан бас бойлашар эди. Етуклик аттестатини олгач эса шу бригадага аъзо бўлиб қолди.

Ҳалол меҳнат Насибанинг номини кўпчиликка танитди. Бригададаги ҳамма ишларда фаол қатнашди. Ўзига ажратиб берилган тўрт гектар майдондаги ғўзаларни бегона ўтдан тозалаш ва ягана қилишни доимо биринчилар қатори туғаллаб, бошқаларга намуна бўлди. Дастлабки йиғим-терим мавсумида 3 тонна, иккинчи йили эса 3,5 тонна пахта териб берди. Баҳор кезларида эса пилла тутиб, қутисидан 70—80 килограммдан юқори сортли ҳосил топширди.

МЕҲНАТДАН БАХТ ТОПГАНЛАР

Участка комсомоллари илғор пахтакорларни ўзларига етакчи қилиб сайладилар. Бир неча марта район комсомол конференциясида делегат бўлиб қатнашди. Ёшлар ўртасида оммавий-маданий тадбирларни авж олдиришда намуна кўрсатди. Жумладан, талантли ёшлардан бадиий ҳаваскорлик тўгараги тузиб, маданият уйини кераклн жиҳозлар билан таъминлашда бошқош бўлди. Колхоз спорт инструктори билан ҳамкорликда кўпгина ёшларни турли секцияларга жалб қилди. М. Йўлдошева, И. Баҳромов, Г. Ўзарова каби пешқадам ёшларнинг ташаббуслари ҳам биринчи марта участка комсомолларининг умумий йиғилишида қўллаб-қувватланди...

Яқинда 316-сайлов округидан область Совети депутати Н. Худойбердиева ўз сайловчилари билан учрашди. Учрашув кўпроқ оддий, самимий суҳбатга ўхшаб кетарди. Насиба ҳамқишлоқларига бригадасининг меҳнат муваффақиятлари, ҳозирги кунда амалга ошираётган ишлари тўғрисида сўзлаб берди. Ҳамқишлоқлари эса бошланган хайрли ишларни давом эттириб, ёшларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шарт-шароитлар вужудга келтириш кераклигини уқтиришди. Бадиий ҳаваскорликдан ташқари бошқа касб-ҳунар ўргатувчи тўгараклар ҳам ташкил этиш зарур. Алоқа хизматини яхшилаш, колхоз билан район марказини туташтирувчи йўлларни қайта асфальтлаш тўғрисида наказлар беришди...

Яқинда бепоён мамлакатимизнинг ҳамма бурчакларида халқ ўзининг муносиб ўғил-қизларини маҳаллий давлат ҳокимият органларига сайлаб овоз бердилар. Бундай юксак ишончга сазовор бўлганлар орасида пахтазор қизи Насиба Худойбердиеванинг номи ҳам бор.

А. БОБОБЕКОВ,
Қ. КАРИМОВ,
Ўрта Чирчиқ райони.

ХИРМОН ТЎЛА ДОН

Марҳамат ИСКАНДАРОВА, С. Сегизбоев номли совхоз маккажўхоричилик бригадаси бошлиғи, КПСС XXVI съезди делегати

КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорлари, СССР Озиқ-овқат программасида қўйилган вазифалар зиммамизга янги масъулият юкламоқда. Партия талабларига амалий иш билан жавоб бериш мақсадида дон ҳосилдорлигини яна ҳам оширишга қарор қилдик.

Совхозимиз бўйича бу йил 390 гектар майдонга дон учун маккажўхори экилган. Йил бошида дон ҳосилдорлигини 80 центнерга етказишни мўлжаллаган эдик. КПСС Марказий Комитети май Пленуми материалларини пухта ўрганиб Наримон Зикирявев, Эгамназар Эгамбердиев каби ўртоқлар бошлиқ бригадалар гектар бошига 100 центнердан дон олиш ташаббусини бошладилар.

Илғорлар ташаббусини бригадамиз аъзолари қизғин қўллаб қувватладилар. Ички имкониятларни тўла ҳисоблаб чиқиб ҳосилдорликни 110 центнерга етказишга сўз бердик. Ваъда бергандан кейин уни бажариш керак. Шу мақсад йўлида экинларга уч марта комплекс ишлов бердик. Тўрт марта озиқлантириб, тўрт марта қондириб суғордик.

Мавжуд 65 гектар майдондаги маккажўхори яхши ривожланмоқда. Олди икки метрга етиб қолди. Шу майдонлардан биз 7 минг 150 центнер сара дон йиғиштириб оламиз. Ҳозир ҳар туп ниҳолда 2—3 тадан ҳосил нишоналари пайдо бўлган. Бундан буён парваришни яна ҳам кучайтирамиз.

ДАСТУРХОНИМИЗ ТЎКИН БЎЛСИН

Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги корхоналари ва ташкилотлари ходимларининг партия-хўжалик активи йиғилишида Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министри О. А. Алимов КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмалари ва йўл-йўриқлари асосида мева-сабзавот хўжаликлари коллективларининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Мева-сабзавот маҳсулотлари, картошка етиштиришни янада кўпайтириш ва уларнинг сифатини ошириш, шунингдек маҳсулотни даладан истеъмолчига етказиб беришгача бўлган йўлда унинг нобуд бўлишини кескин камайтириш ҳисобига республика аҳолисини шу маҳсулотлар билан таъминлашни яхшилаш тадбирлари белгиланди.

(ЎзТАГ).

ШУ КУННИНГ МАВЗУСИДА

«Правда» далаларида

САРАТОН. Қуёш далаларга ўт пуркамоқда. Дарахтларнинг учи қилт этмайди. Лекин деҳқонлар жазирамани писанд қилмасдан помидор теришяпти. Булар «Правда» колхозининг 1-бригадаси азаматлари, меҳнатлари натижасидан мамнун, кайфиятлари чоғ.

Ҳазил — мутойибали сўзлар эшитилди.

— Фотимахон, — деди қорамағиз, ёқимтойгина аёл, — ҳаммамиздан барвақт келибсиз, нормани 200 га етказмоқчисиз чамаси.

Фотима бир зум ишдан тўхтади.

— Бўлмасамчи, — деди у, — ишлаганга яраша дурустроқ ишлаш керак-да! Ҳар дақиқа ғанимат. Қаранг, помидорлар ғарқ пишган.

Одатдаги салом-аликдан сўнг бригадир қаердалигини сўрадик.

— Ҳув аналар, — деб жавоб берди Фотима, — эгат бошидан бизга қараб келаётган уч кишининг ўртасида оқиш кўйлак кийган киши Нуриддин ака бўладилар.

— Ҳорманглар. Ҳирмонларингга барака.

— Ўзингиз хорманг бригадир ака.

Нуриддин ака пайкал четига тахлаб қўйилган яшик тўла помидорларни кўриб қувониб кетди.

— Баракалла сизларга, — деди — роса ғайрат қилибсизлар. Шу кетишда эртаиндин мажбуриятимизни бажарамиз. Бу йил ҳосил чакки эмас...

Бригадир Н. Валиев кунига 400—450 килограммдан ошириб помидор тераётган илғор колхозчилар Ф. Ҳайитматова, Ө. Оқилова, З. Маҳмудоваларни, айниқса, мақтаб гапирди.

Бригаданинг жами майдони 80 гектар. Шундан 53 гектарига турли сабзавотлар экилган, қолган 27 гектари бедазор ва тутзорлардан иборат. Коллектив аъзолари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги нишонланадиган йилда мўлжалдаги 1 минг 400 тонна ўрнига 1 минг 689 тонна маҳсулот топширишга аҳд қилишган. Ҳозиргача улар 163 тонна карам, 2 минг 700 килограмм сабзи, 13 тонна помидор топширишди. Ҳосилдан бўшаган ерлар ҳайдалиб, пешмапеш кечки экинлар экилмоқда.

Қуёш аста жилмайиб шафаққа томон бош қўя бошлади. Бугунги кун ташвиши ҳақида эмас, эртанги кун нафаси билан яшаётган тиним билмас колхозчилар далани тарк этишни ҳаёлларига ҳам келтиришмасди.

Эртага улар учун бугунгидан ҳам серташвиш, сербарака кун бошланади.

З. ТОШПУЛАТОВА,
Оржоникидзе райони.

ЛАУРЕАТ БЎЛДИЛАР

КПСС XXVI съезди номидаги Олмалиқ химия заводининг коллективи СССР халқ хўжалик ютуқлари виставкасининг кумуш ва бронза медалларига сазовор бўлдилар. Бу коллектив эришган ютуқлар мамлакатнинг бош виставкасида намойиш қилинди. Қоратовнинг камфосфоритли рудаларидан юксак даражада концентрациялашган минерал ўғитлар олиш технологияси ишлаб чиқилганлиги ва ишлаб чиқаришга жорий қилинганлиги мукофотлар билан тақдирланди.

Олмалиқ кимёгарлари мураккаб техника вазифасини муваффақиятли уддаладилар. Илғор технологияни қўлланишдан олинадиган иқтисодий самара йилига 23,4 миллион сўмни ташкил этди.

(ЎзТАГ мухбири).

КАСБГА МЕҲР

УСТОЗЛАРДАН ЎРГАНИБ

СОВХОЗ партия ташкилотининг секретари Абдумалик Холбоев хўжалик чорвадорлари эришган ютуқларни таҳлил қилар экан, илғор сут соғувчилар рўйхатини яна бир бор кўздан кечирди Таисия Сливкина, Дилмар Сардорова Гулнора Эржонова, Муҳаббат Азизхўжаева...

«Муҳаббат ўз касбига чинакам меҳр қўйган ишбилармон қиз. Фермага келганига икки йил бўлмаёқ илғорлар сафидан ўрин олиб, дугоналари ўртасида шуҳрат қозонди» — дея ўйлади Абдумалик ака. Унинг номзоди партком секретарига маъқул тушди.

Муҳаббат икки кундан сўнг район комсомол конференциясида сўзга чиқиб, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида ўзи қўлга киритган ютуқлар, ҳамкасб дўстлари эришган муваффақиятлари ҳақида делегатларга фахрланиб сўзлаб берди.

М. Азизхўжаева делегатларнинг қарсаклари остида ўз ўрнига ўтирар экан, беихтиёр босиб ўтган ҳаёт йўли кўз ўнгидан бирма-бир ўта бошлади.

1980 йилнинг август ойи бошларида фермага ишга келди. Тажрибали сут соғувчи Таисия Сливкина Муҳаббатни шогирдликка олди. Дастлаб унга 15 бош соғин сигир бириктириб қўйилди. Ёш соғувчи қиз доимо фермага барвақт келар, ўзини қизиқтирган масалалар юзасидан устозига саволлар бериб, қониқарли жавоблар оларди.

Шу орада районларда меҳнат қилаётган ёш соғувчиларнинг область семинар-кенгаши бўлди. Муҳаббат ҳам ана шу анжуманга таклиф этилди.

Область навқирон ёшлари семинари жуда мароқли ўтди. Анжуман қатнашчилари мамлакатимизга машҳур бўлган соғувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чуднаянинг илғор тажриба мактабини бориб кўрдилар. А. Чудная оловқалб ёшларга ўз касби сирларини бажонидил ўргатди. «Тандем» соғиш аппаратларидан самарали фойдаланиш афзалликларини амалда кўрсатиб берди.

Муҳаббат Азизхўжаева семинар-кенгашидан ғоят мамнун бўлиб қайтди. У А. Чудная каби илғор бўлишга аҳд қилиб, совхоз фермасида 8 кишидан иборат комсомол ёшлар бригадаси ташкил этади ва унга ўзи раҳбарлик қила бошлади.

Калинин районидаги «Хасково» совхозининг маъмурияти ва партия ташкилоти комсомол ёшлар ташаббусини ҳар томонлама қўллаб қувватладилар. Уларга малакали молбоқарлар ажратилди, етарли шарт-шароитлар муҳайё этилди. Ёшлар молларга берилаётган озуқалардан тежамкорлик билан фойдаланиш, уларни ҳеч исроф қилмаслик, рационнинг хилма-хил ва тўйимли бўлиши учун курашдилар. Бу борада устоз чорвадорларнинг фойдали маслаҳатларига қулоқ солдилар.

Кўрилган тадбирлар зое кетмади. 1981 йили бригаданинг ҳар бир аъзоси ўз зиммасига олган дастлабки мажбуриятини қайта кўриб чиқиб, сигирлардан 4000 килограмм ўрнига 4100 килограммдан сут соғиб олишга сўз берди. Ёшлар ўз аҳдларига содиқ қолдилар. Юксак марра муваффақиятли эгалланди. М. Қурбонова, Т. Эржонова, Д. Сардорова каби ёшлар оширилган мажбуриятини ҳам зиёдаси билан бажардилар.

Комсомол ёшлар етакчисининг ўзи ҳар бош сигирдан 4200 килограммдан махсулот олишга муяссар бўлди. Ҳамкасб дўстлари унинг меҳнатда эришган ютуқларидан ғоят мамнун бўлдилар. Унга катта ишонч билдириб, ферма бўйича цех комсомол ташкилотининг секретари этиб сайладилар.

Муҳаббат ёш чорвадорлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни юксак даражада олиб бормоқда. Ферма ёшлари бу йил фидокорлик кўрсатиб, ташаббус билан меҳнат қилмоқдалар. Улар областимиз илғор чорвадорлари изидан бориб, ҳар бош сигирдан кам деганда 4500 килограммдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар.

Х. ШАРИПОВ.

ҚИЗ БОЛАГА НИМА КЕРАК?

Ёқубжон ШУКУРОВ

Жигар ранг костюм, қизил кўйлак кийиб, қоп-қора сочини тепага силлиқ тараб, завқли табассум билан кўчага чиқиб кетаётган ўғлини кўрган Гавҳар буви хурсанд бўлиб ёнида ўтирган эрини туртди: «Шодликнинг садағаси кетсанг арзийди!»

— Ҳа. Арзийди! Ғамничи, ғамни? Эрталабдан буён оҳ урасан, димоғ-фироғ қиласан, хотин. Очиғини айтсам бу нодонлик! — деб юборди Маҳмуд ота.

— Одам суюниб турганда боқибеғамнинг гапини қаранглар!

— Ҳа, сенингча мен боқибеғамман. Чунки сенга ўхшаб бўлар-бўлмасга оҳ-воҳ чекиб ўзимни ҳам, ўзгани ҳам хафа қилмайман. Тинчликни, соғлиқни сўнг шодликни ўйлаб, фақат ўзимни эмас, ўзга шодлигини ҳам кўзлаб иш тутгим келади. Менимча ҳақиқий одам шундай бўлса керак. Буни сен ҳам, Комил ҳам тушунишни истамаяпсизлар.

— Қаранг-а! Ким тушунмаяпти — ҳаёт кўрсатади, — деди чорпоядан тушиб, уй томон тезлаб бораётган она. Ота эса ажабланиб она ортидан қараб турди-да, хаёлга ботди. «Ўғлим институтни битирди, ишга кирди. Унинг кўпчилик ўртоғи уйланди. Бу бўлса на онаси топганини ёқтиради, на ўзи топади...»

Ота бир-бирини қувалаб юрган гулзордаги капалакни кўриб қолди. Икки оппоқ капалак гулдан-гулга қўниб, ток остидан шилдираб оқаётган ариқ лабидаги қатор райҳон, жамбилларнинг бирига қўнди. Ундан парвоз этиб, отанинг тепасидаги ғуж-ғуж осилиб турган ҳусайни, нимранг узумлар атрофида қувалашди. «Уларнинг бу бахтиёрлигига отанинг ҳаваси келди.

Шу чоғ уйдан ҳовлиқиб она чиқди. Қўлидаги суратни кўз-кўзлагандек суюниб чорпояга чиқди.

— Мана! Келинингиз билан танишинг!

— Келиним?! — Ажабланиб сўради ота суратга тикилар экан. — Ишончли гап бўлса табриклай... Яхши! Чиройли қиз! Нигоҳидан ақллига ўхшайди. — Ота сурат ортига қараб ўқиди: «Суратим — чин ҳурматим гувоҳи бўлур. Эҳтиром билан Суюма». Ота яна суратга кўз ташлаб: — Ҳа, Суюма бамаъни қизга ўхшаяпти. Буни сенга Комил бердими?

— Э, қаёқда дейсиз! Чамадонига рўмолча қўлётиб кўриб қолдим. Орқасидаги хатини ўқиб суюниб кетдим. Илоҳим рост бўлсин-э! Энди машинага ҳаракат қилаверинг, тўйда хизмат қилади. Ҳозирги қизлар машинали йигитларни ёқтирармиш.

— Бе! — деди Маҳмуд ота кинояли кулиб. — Фақат енгилтак қизларгина йигитнинг ташқи дунёсига, гапи-сўзи, бойлигига учиши мумкин. Суюма ундай қизга ўхшамаяпти, хотин. Айтганча, Ғафурдан дарак йўқ-а? Қанча бўлди келмаганига.

—Ҳа, энди аммасига ўғил қилиб бердингизми — бўлди, ундан ўпкаламанг.

— Қизиқсан-а, хотин! Ўпкалаб ундан бир нима тама қиляпманми, йўқ. Фарзандда, соғинар экансан, киши. Ҳа, қаерда бўлса ҳам омон бўлсин.

Маҳмуд ота шундай деди-ю, тинч ўтиролмади. «Мен чойхонага чиқиб келай» деб кўчага йўл олди. Лекин у ниманидир мулоҳазасига бориб, дарвоза олдида тўхтади. Орқасига ўгирилиб, ўзига маъюс боқиб турган Гавҳарнисо бувига ачинди. «Эркак хафалигини чойхонада ёзади, хотин киши-чи..?» деб ўйлаб сўради: «Онаси, нима олиб келай?».

ҲИКОЯ

— Ҳамма нарса бор, тезроқ қайтсангиз чучвара тугиб қўяман.

— Яшанг, онаси! Тез қайтаман. Телевизорда оламга саёҳат бор, кўрамиз.

Маҳмуд ота кўчага чиқиб, ўғил-қизларини ўйлаб, хаёлга ботиб, соя-салқин йўлка бўйлаб кета бошлади. Унинг беш ўғил, тўрт қизи бор. Ҳаммаси катта бўлиб қолишган. Лекин кўпчилиги меҳрсиз. Айниқса, олий маълумотли, мутахассис икки ўғли димоғ-фироғдан бошқани билмайди. Ота-она уларни уйлантириш ташвишида, улар эса, яхши кийиниш, ўйин-кулги, машина дардида.

Ота болалари хаёли билан чойхонага етганини билмай қолди. Жўралари билан сўрашиб, чорпоя четига чордана қурди. Шу чоғ рўпарасида ўтирган ошнаси кўча томонга имо қилди. Ота кўчанинг нариги юзида чақ-чақлашиб кетишаётган икки йигит билан икки қизни кўрди. Уларнинг бири Ғафур эди.

— Тайёргарликни кўраверинг, Маҳмуд ака! — деди ошнаси.

Ота ўғли ёнида кетаётган қизга тикилиб қолди. Қиз бояги суратдаги Суюма эди. Отанинг ажабланиши кучайди. «У қиз нега Комил билан эмас?» деб ўз-ўзига савол берди.

— Танимаяпсиз-а? Жалолхон аканинг қизи. У ҳам кимёгар олим бўлармиш. Ажойиб бамаъни, иболи қиз. Менда ўқиган. Мулоҳазали, отасидек камтар, меҳнаткаш қиз. Ўғлингиз бахтли бўлади.

Ота хаёл билан бош қоқди. «Бу қандай гап?!» — деди ота ичида. — Чиндан ҳам Суюма балки Ғафур билан Комилнинг бошқа кўчаларда яшагани ва бошқа-бошқа фамилияда бўлгани учун ака-ука эканликларини билмас?..»

Тўғриси ҳам қиз билмас эди. Аммо улар ҳозирча фақат дўстона муносабатда юришар эди. Сўнгра Комил учувчи бўлгани учун кўп вақтини йўлда ўтказарди.

Бир куни қизиқ воқеа юз берди. Суюма турмушга чиқаётган дугонаси тўйига бирга бориш учун таниш йигитларидан бирини таклиф қилмоқчи бўлди. Камтар, камгап йигит, деб Комилга айтди. Комил эса ўша куни узоқ сафарга учмоқчи эди. Узр сўради. Шундан кейин Ғафурнинг уйига телефон қилиб, унинг ваъдасини олди. Совға-салом билан иккаласи боришди.

Тўй авжи қизиган пайтда бир сабаб билан сафардан қолган Комил кириб борди. Суюмадан нарироқда, қарши томондаги бўш ўринларнинг бирига ўтирди. Ўтирди-ю, Суюмага суркалиб ичаётган акасини кўрди. Кўрди-ю, қотиб қолди. Қизарди, бўзарди. «Бу қандай гап?! Бу қандай шармандалик?! — — деб пичирлади унинг лаблари. — Буни қандай тушунса бўлади?!». Комил тушунолмади. Суюма билан Ғафур уни кўрмади. Тўй тарқамай туриб кетишди. Комил нима қиларини билмай титраб-қақшаб қолди. Улар орасида севги ҳақида ҳеч қанақа гап-сўз, аҳду паймон бўлмаса ҳам асаби бузила бошлади. «Югуриб олдиларидан чиқиб борсамми? Ё орқаларидан пойлаб кузатсамми?» деди у ўз-ўзига. Аммо ҳар иккаласини ҳам эп кўрмади. «Ғафурни қаёқдан учрата қолди? Ёки эски таниш бўлса-ю, аразлашганда мен билан учрашиб қолганмиди? Энди ярашдими?..»

Комилнинг ўйлари поёнсиз, режалари тайинсиз эди. Улар таксига ўтиришгунча эргашиб борди. Сўнг қўл силтаб орқасига қайтди. Лекин у қаёққа боришини билмасди. Бирдан бўш таксини кўриб қўл кўтарди. Ўтириб Суюманикига борди. Қўнғироқ тугмачасини босолмай анча турди. Ниҳоят босди. Ҳовлидан Суюманинг овози эшитилди. Комил ўзига сал тасалли берди.

— Вой! Кетмадингизми? — сўради Суюма ажабланиб.

— Йўқ. Ҳалиги, икки бор рейсдан қолган бир учувчи соғайиб келган эди, командир мени қолдирди. Эртага у ёқ, бу ёққа борамизми? — деб сўради Комил.

— Йўқ, эртага лабораторияда анализларим бор.

— Ундан кейин-чи? Кечқурун?

— Кеч бўшасам ёлғончи бўлишдан қўрқаман, Комил ака!

(Давоми бор).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЎЙЛАБ

◆ ТОЖИКИСТОННИНГ Ғарм районида СССР Фанлар академияси ер физикаси институтининг комплекс сейсмологик экспедицияси ишлаб турибди. Сейсмик станция ернинг энг кичик тебранишларини ҳам қайд этмоқда ва радио орқали марказга йўллаб турибди. Суратда: денгиз сатҳидан 1300—4000 метргача баландликда ер қатламлари ҳаракатини ўрганаётган отряд аъзоларидан В. Белокопитов (ўнгда) ва инженер практикант М. Китович.

Р. Нетелев фотоси.

◆ ЛИТВА ССР. Вильнюс Давлат университети нейрокибернетика лабораториясининг олимлари бионика принциплари асосида ҳаракатдаги қўрувчи робот яратиш устида тадқиқот олиб бормоқдалар. Суратда: нейрокибернетика ва ярим ўтказгичлар физикаси мутахассислари ҳамкорлигининг маҳсули бўлган ғаройиб роботни кўриб турибсиз.

А. Сабаляускас фотоси.

◆ СЎНГГИ йилларда «Главмосавтотранс»га қарашли 1-автокомбинатда хўжалик механизми самарадорлиги сезиларли даражада ўсди. Унинг илмий ҳисоблаш маркази томонидан Москва ва Москва областидаги кўп минг кишилик 14 та филиалидаги муҳим ишлаб чиқариш вазифалари муваффақиятли амалга оширилмоқда. Суратда: автокомбинатнинг юк ташиш машиналари пойтахт магистралларига чиқиш олдидан.

В. Ясин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ИЖОДИЙ САФАР

ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТИ БЕЛОРУССИЯДА

Ўзбекистон манзарали-амалий санъат виставкаси Минскка жўнатилди. Экспозицияда Ўзбекистон халқ санъати анъанавий турларига оид юздан кўпроқ буюмлар — керамика, каштачилик, гилам тўқиш, ёғоч ўймакорлиги, газламага гул босиш, майда пластика, заргарлик буюмлари қўйилган.

Виставка томошабинлари Ўзбекистоннинг машҳур сополчилик марказлари — Риштон, Ғиждувон, Ургут, Ғурумсарой усталарининг буюмлари билан танишадилар. Ўзбек чеварларининг ранг-баранг сўзаналарини, кашталарини кўрадилар.

Ўзбекистон манзарали-амалий санъат усталари буюмларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган виставкаси ҳозиргача Перьмда ва Львовда намойиш этилди.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

АВТОМАТ ЙЎЛОВЧИЛАРНИ ҲИСОБЛАЙДИ

Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг тематик павильонида «Узавтотранстехника» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг ходимлари томонидан тайёрланган янги экспонат муваффақиятли намойиш этилмоқда. Ушбу усул асосан шаҳар ва унинг атрофидаги транспорт корхоналари учун мўлжаллангандир.

Ҳозирга қадар йўловчилар қатновини ҳисобга олиш жадвал усулида амалга оширилиб, у ҳар 4—5 йилда бир маротаба бажариларди. Ана шу операцияни ўтказиш учун эса бир қанча малакали кадрларнинг иштироки талаб этиларди. Автоматлаштирилган янги усулда улар вазифасини битта инженер бажара олади. Керакли маълумотлар автоматик равишда йиғилиб, электрон машина ёрдамида тез ҳисоблаб чиқилади. Бу билан иш жараёни аввалгисига нисбатан бир неча баробар тезлашади. Система ҳар бир бекатда автобусга чиққан ва тушган ҳамда бир смена мобайнида ташилган йўловчилар сонини аниқлайди. Бундан ташқари қайси соатда бекатлардаги йўловчиларнинг энг кўп бўлишини аниқлаб беради.

Бу қурилма қўл кучи билан ҳаракатга келувчи қисмларининг йўқлиги, ихчамлиги, маршрутдаги автобусларга оддий ва осон ўрнатилиши, бераётган маълумотининг ниҳоятда аниқлиги ва автоматлаштирилганлиги билан аввалгисидан ажралиб туради.

Қ. ЭРДОНОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг

ТОШКЕНТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1982—1983 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти юқори малакали сотувчи ва сотувчи контролёр-кассирларни икки йўналишда тайёрлайди:
боққоллик-кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ ва сут маҳсулотлари бўйича;
шунингдек, газлама, тикув буюмлари, пойабзал, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларини сотувчи контролёр-кассирларни тайёрлайди.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.
Ўқиш муддати — 1 йил.
Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртига Ўзбекистон ССРда яшайдиган 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар — 23 ёшгача) бўлган 8, 9, 10-синф ҳажмида маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Билим юртини тугатганларга «Кичик сотувчи», «Сотувчи», «Сотувчи контролер-кассир» деган малака берилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқувчиларга 32 сўмдан 41 сўмгача стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: ГУМ, «Гастроном» республика конторасига қарашли йирик магазинларда ва «Универсам»ларда ўтказилади.

Назарий машғулотлар билан ишлаб чиқариш практикаси ҳар 3 кунда алмашади.

Агар билим юртини битирувчилар ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлиб, квалификацияси бўйича ҳам имтиҳонларини муваффақиятли топширсалар, бундай битирувчилар, педагогик советнинг қарорига мувофиқ, билим юртини битириб бир йўла олий ўқув юртининг кундузги бўлимига ўқишга кириш ҳуқуқига эга бўладилар (битирувчилардан 10 проценти).

Билим юрти қошида кечки ўрта мактабнинг 9, 10, 11-синфлари ишлайди.
Ўқиш кундузги соатларда ўтказилади.
Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар-жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, халқ депутатлари Совети область ижроия комитети Савдо бошқармасидан ёки халқ депутатлари Совети шаҳар ижроия комитети савдо бўлимидан йўлланма.

Билим юртининг адреси: 700173, Тошкент, Чилонзор массиви, Акмал Икромов райони, Бобир кўчаси, 3-уй (4, 9-трамвайларнинг «Чўпонота», 13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами клиникаси касалхонаси» бекатлари). Телефон 78-44-30.

Телевидение

БУГУН

МТ-I. 9.00 — Время. 9.40— «Халқ ижодиёти». 10.25 — «Киносаёҳатчилар клуби». 11.25 — Д. Шостакович. «Хор ижроси учун революцион шоирларнинг шеърларига ёзилган 10 та поэма». 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «80-йиллар коммунистлари». Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 16.05 — Болалар учун фильм. «Расмус-дайди». 1-серия. 17.10 — «Ольга Берггольц поэзияси». 17.50 — «Горнчилар қаердасиз!». 18.35 — «Инсон ва қонун». 19.05 — «Лолалар ҳақида қўшиқ». Мультфильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30— П. И. Чайковский. «Ромео ва Жульетта» увертюра-фантазияси. 19.50 — «Механик пианино учун тугалланмаган пьеса». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Останкино концерт студиясида ёзувчи Г. Троепольский билан учрашув. 23.30 — «Дунё воқеалари». 23.45 — Сузиш бўйича чемпионат. Киевдан олиб кўрсатилади.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.40 — «Буюк ўзгариш». Бадиий фильм. 11.00 — Мультфильмлар программаси. «Уччалови Простоквашинодан», «Простоквашинода таътиллар». 11.35 — «Қайсин Кулиев поэзияси». 12.05 — Немис тили. 12.35 — Болалар учун фильм. «Ханжар». 3-серия. 13.45 — «Инсон ва робот». Илмий-оммабоп фильм. 14.35 — Г. Свиридов ижодида Пушкин мотивлари. 15.20 — «Фан оламида». 16.00 — Мари АССР. «Марий эл» Давлат ашула ва рақс ансамблининг коцерти. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Грузия ССР халқ рассоми И. Тоидзе. 19.15 — «Бауманликлар». Телевизион очерк. 19.45 — «Архангельск». Музей-қўриқхонаси. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Музикали программа. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Арарат»— «Спартак». Ереванда олиб кўрсатилади.

ЎзТВ-I. 11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — «Капитан». Телевизион бадиий фильм. 12.00 — Абитуриентлар учун. Биология. 12.30 — «Умид юлдузи». Бадиий фильм. 1-серия. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Болалар учун. «Мен, сен ва мультик». 18.45 — «Кичик сеҳргарлар». Цирк программаси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги. М. Стельмах. Туғилган кунининг 70 йиллигига. 20.30 — Ахборот. 20.50 — «2 миллион тонна «қаҳрабо дон» учун!». 21.05— «Олтин водий куйчиси». Фильм-концерт. 21.30 — Москва. Время. 22.05 — «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 — Телевидение экранида биринчи марта. «Турмадан қочиш». Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 18.05 — Кўрсатувлар программаси. 18.10 — «Боқиевлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.40 — Реклама. 19.00 — «Алкоголизмга қарши ўт очайлик!». 19.30 — «Ўз орбитангни топ». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.00— Янгиликлар. 20.20 — «Куз эҳсонлари». Телевизион фильм. 20.30 — «Мен каби қора». Телевизион бадиий фильм (рус.). 21.30 — МТ-II.

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ ДЕПОСИ
ТЕПЛОВОЗ МАШИНИСТИ ЁРДАМЧИЛАРИ ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА
6 ойлик курсларга
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Машғулотлар — группалар комплектланишига қараб бошланади.

Ойига — 90 сўмдан стипендия тўланади.

Ёлғизлар қулай ётоқхоналарда пропискали жой билан таъминланадилар.

Бизнинг адрес: 700005, Тошкент шаҳри, Куйбишев шоссеси, 13/22-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети ва область ижроия комитети Оржоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари, халқ депутатлари область Советининг депутати С. Д. Саидалиевга онаси

Ҳосият САЙДАЛИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

«Ўзбекфильм» киностудияси коллективи Ўзбекистон кинематографиясининг кекса усталаридан бири, Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, постановкачи-режиссёр

Зоҳид Зарифович СОБИТОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область адвокатлар коллегияси коллективи Тошкент район юридик консультациясининг мудири Э. Р. Магдалиевга укаси

Абдулазиз МАГДАЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Жаҳон янгиликлари

ИСРОИЛ ҲАРБИЙЛАРИНИНГ ВАҲШИЙЛИГИ

БАЙРУТ, 12 июль. (ТАСС мухбирлари). Фаластин Қизил Ярим ой жамиятининг раиси доктор Фатхи Арафат ТАСС мухбирлари билан суҳбатда бундай деди: 40 мингга яқин ливанлик ва фаластинликлар Тель-Авив жиноятларининг қурбони бўлди — улар ўлдирилди ёки жароҳатланди. Исроил қўшинлари Фаластин халқига нисбатан геноцид сиёсатини амалга ошириб, қочоқларнинг уйларини бульдозерлар билан бузиб ташламоқдалар, фаластинликларнинг лагерларини ер билан яксон қилмоқдалар. Босқинчилар халқаро конвенцияларга ҳилоф равишда ҳатто 12—13 ёшдаги болаларни ҳам қамоққа олиб, турмаларга ташламоқдалар.

Фаластин Қизил Ярим ой жамияти раисининг айтишича, интервенциячилар барча фаластинлик врачлар, шунингдек чет эл врачларини, Жанубий Ливан районидаги госпитал ва касалхоналарнинг медицина ходимларини қамоққа олганлар, уларни таҳқир этиб, ёвузларча қийнамоқдалар.

Биз ҳозирги вақтда Байрутда Исроил авиациясининг ваҳшиёна ҳужумлари ва аҳоли зич яшайдиган районларнинг тўпга тутилиши натижасида жароҳатланган кишиларни даволаш учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўрмоқдамиз, деди Ф. Арафат. Биз Байрутнинг ғарбий қисмида жароҳатланганларга ёрдам бериш учун 25 госпитал ташкил қилдик. Биз ваҳшиёна қамал шароитида хирургия операциялари вақтида зарур бўлган электр энергиядан, дори-дармон ва донорлар қонидан маҳрум бўлган ҳолда ишлаб турибмиз.

Турли халқаро ташкилотлар, деди у, бизга ёрдам бериш учун дори-дармон, жиҳозлар ва озиқ-овқат маҳсулотлари юбормоқда. Аммо қамал шароити уларни Қизил Ярим ой жамиятига жўнатиш учун имкон бермаётир. Биз Қизил Крест ва Қизил Ярим ой белгилари туширилган байроқларни касалхоналар пештоғига илиб қўйганмиз. Аммо шундай бўлса ҳам Исроил авиацияси ва артиллерияси уларга зарба бермоқда. Масалан, «Ғазо» ва «Акка» госпиталлари қаттиқ шикастланди. «Ғазо» госпитали етти қаватли биносининг тўртта юқори қавати яксон қилинди. Лекин шунга қарамай врачлар ярадорларни қабул қилиб, уларга зарур медицина ёрдами кўрсатишни давом эттирмоқдалар.

Фатхи Арафат исроилликлар халқаро конвенцияларда тақиқланган турли-туман қуроллардан, шу жумладан фосфорли, золдирли ва кассетали бомбалардан фойдаланаётганлигини алоҳида таъкидлади. Фосфорли бомбалар ва снарядлар таъсирининг оғир оқибатлари одамларнинг қаттиқ куйиб, кўпинча ўлиб кетишигагина сабаб бўлиб қолмай, жароҳатланган кишиларда турли юқумли касалликларни ҳам вужудга келтиради. Золдирли бомбалар тинч аҳоли ўртасида қурбонларни жуда ҳам ошириб юборади.

Доктор Арафат лат еган кишиларнинг 95 проценти граждан аҳоли эканлигини, буларнинг 70 проценти хотин-қизлар ва болалардан иборат эканлигини айтди. Касалхоналардаги шароитнинг оғирлиги ва дори-дармон етишмаётганлиги орқасида ярадорларнинг қарийб ярми ҳалок бўлмоқда.

Фатхи Арафат суҳбатнинг охирида барча халқаро ташкилотларга ва яхши ниятли кишиларга мурожаат қилиб, уларни исроиллик қотиллар Ливан ва Фаластин халқларини қирғинбарот қилишини тўхтатишга мажбур этишга чақирди.

А. БОГАТИРЕВ,
Л. ВОЛЬНОВ.

СПОРТ

ЧАВАНДОЗЛАР МУСОБАҚАЛАШМОҚДАЛАР

Севимли спорт турларидан бири ҳисобланган чавандозлик йилдан йилга ривож топиб бормоқда. Ҳозирги пайтда республикамиз чавандозлари Бутуниттифоқ ва халқаро мусобақаларда муваффақиятли қатнашиб келмоқдалар. Шу кунларда Москвада от спорти бўйича мамлакат биринчилиги давом этмоқда. Республикамиз спорт шарафини Ўзбекистон спартакиадасининг ғолиблари ёқламоқдалар. Булар, мамлакатимизнинг энг кучли чавандозларидан бири хизмат кўрсатган спорт мастери Ю. Ковшов, СССР терма командаси аъзолигига даъвогар С. Шатилов, спорт мастерлари М. Зомаруева, А. Аҳмедшин ва бошқалардир.

Д. ИСРОИЛОВ.

ТАНАФФУС ТУГАДИ

Испанияда ўтказилган XII жаҳон чемпионати ўйинлари муносабати билан мамлакат биринчилигида танаффус эълон қилинган эди. Кеча Москванинг «Торпедо» ва «Днепр» командалари учрашуви билан 15 тур бошланди. Асосий ўйинлар бугун бўлиб ўтади. «Пахтакор» Одессада «Черноморец» билан ўйнайди.

ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

Бутуниттифоқ ёшларининг III спорт ўйинлари программаси асосидаги сув полоси мусобақалари Олмаотада ўтказилмоқда. Ўзбекистон командаси Москва ватерполчиларини 8:7, Ленинград командасини 10:9 ҳисобида енгиб, 4 очко билан финал саккизликда пешқадамлар сафида бормоқда.

◆ ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Тинчлик эстафетаси ёш авлод қўлида. Лидица мемориал комплексида бўлиб ўтган ушбу митингда бу фикр қайта-қайта такрорланди. Митингда мамлакатнинг 11 мингдан ортиқ йигит-қизлари ва турли мамлакатлардан келган меҳмонлар иштирок этдилар.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БУДАПЕШТ. Совет-Венгрия ҳамкорлиги солномасида янги саҳифа очилди: Дунай металлургия комбинатида СССРнинг техникавий ёрдами билан барпо этилган кислород-конвертор цехида иккинчи конвертор ишга туширилди. 1983 йилдан бошлаб цех лойиҳадаги қувватга етиши билан бу ерда ҳар йили 1 миллион тоннадан кўп пўлат эритилади. Венгер ва Совет мутахассисларининг ғайрати туфайли бу объект планда белгиланган муддатидан ярим йил илгари қуриб битказилди.

● ВЕНА. Нефть экспорт қилувчи мамлакатлар ташкилотининг Венадаги штаб квартирасида шу ташкилотга аъзо бўлган 13 давлат — нефть министрларининг навбатдан ташқари конференцияси ўз ишини тамомлади.

Конференция давомида жумладан ташкилотга аъзо бўлган мамлакатларда қазиб чиқариладиган нефтнинг кундалик ҳажмини вақтинча камайтириш тўғрисида шу ташкилотнинг бу йил март ойида бўлиб ўтган фавқулодда конференцияси қарорларини бажариш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Мажбуран қабул қилинган бу тадбирдан мақсад Ғарбдаги ва биринчи навбатда АҚШдаги нефть монополияларининг олиб борган сиёсати туфайли «қора олтин» нархининг пасайиб кетишининг олдини олишдан иборатдир.

Учрашув иштирокчилари, навбатдаги конференцияда нефть нархига доир проблемани, шунингдек уни турли мамлакатларда қазиб чиқариш миқдорига доир проблемаларни муҳокама қилишни давом эттириш тўғрисида қарор қабул қлдилар.

● ОТТАВА. Сальвадор ва Гондурас жаллодлари 30 майда Сальвадор территориясидан Чалатенанго чегара департаментида оммавий қирғин уюштирдилар. Шу қирғин натижасида қочоқлардан 600 киши, шу жумладан аёллар, болалар ва қариялар ҳалок бўлди. Шу фожиани ўз кўзи билан кўрган канадалик врач Сюзан Рой Монреалда бўлиб ўтган матбуот конференциясида шу ҳақда хабар берди.

Унинг сўзларига қараганда, режимнинг репрессиясидан яширинган 800 муҳожир Сальвадор ва Гондурас қотилларининг вертолётга тушган отрядлари томонидан ваҳшийларча отиб ташланди. Шу кишилардан бир қисми ўқдан қочиб Сумпуль дарёсидан кечмоқчи бўлганда ғарқ бўлди. Қотиллар қўлидан тасодифан қутулиб қолган 200 киши тоғларда бошпана топди, деди канадалик врач.

(ТАСС, 12 июль).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048; 325354, партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 02088. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1644. 11